

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

3 juli 2008

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Eloi Glorieux en Rudi Daems, mevrouw Vera Dua
en de heren Jef Tavernier en Jos Stassen –**

betreffende het stoppen van geweld tegen burgers in Gaza

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door de heer Jan Roegiers**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke;

de heren Flor Koninckx, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Temsamani.

Plaatsvervangers:

de dames Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete;

de heer Ludwig Caluwé, mevrouw Cindy Franssen, de heer Koen Van den Heuvel, mevrouw Monica Van Kerrebroeck;

de heren Louis Bril, Patrick De Klerck, Marc van den Abeelen;

de heren Bart Caron, Kurt De Loor, Jacky Maes.

Toegevoegde leden:

de heer Jan Loones;

de heer Eloi Glorieux.

Zie:

1587 (2007-2008)

- Nr. 1: Voorstel van resolutie
- Nr. 2: Verslag over hoorzitting
- Nrs. 3 en 4: Amendementen

INHOUD

	Blz.
1. Toelichting door de heer Eloi Glorieux namens de indianers	4
2. Bespreking	5
2.1. Vergadering op dinsdag 27 mei 2008	5
2.2. Vergadering op dinsdag 10 juni 2008.....	11
3. Stemming.....	13

DAMES EN HEREN,

Het voorstel van resolutie betreffende het stoppen van geweld tegen burgers in Gaza werd behandeld in de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme op 22 en 29 april, 13 en 27 mei en 10 juni 2008. Na een inleidende toelichting bij het voorstel van resolutie door de heer Eloi Glorieux op dinsdag 22 april 2008 besliste de commissie bij consensus om een hoorzitting te organiseren rond deze thematiek.

Op datum van dinsdag 29 april 2008 ging het eerste deel van deze hoorzitting door, met als sprekers mevrouw Leila Chadid, algemeen Palestijns Afgevaardigde, mevrouw Brigitte Herremans, Midden-Oostdeskundige van Pax Christi-Vlaanderen en Broederlijk Delen en prof. dr. Rik Coolsaet, die internationale politiek doceert aan de Universiteit Gent. Op dinsdag 13 mei 2008 werd mevrouw Tamar Samash, ambassadeur van de staat Israël, gehoord.

Op 27 mei en 10 juni werd het voorstel van resolutie verder besproken.

1. Toelichting door de heer Eloi Glorieux namens de indianers

Er wordt verwezen naar de toelichting bij het voorstel van resolutie (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 1587/1*). Volgens de heer Eloi Glorieux is Israël een bezettende macht in Gaza en op de Westelijke Jordaanoever en als gevolg daarvan, volgens het internationaal recht, heeft het de verplichting om te zorgen voor het welzijn en de veiligheid van de burgers. Israël voert niet-discriminatoire militaire represaille-aanvallen uit met de burgerbevolking in de Gazastrook als voornaamste slachtoffer. Al jarenlang lapt Israël verschillende resoluties van de VN-Veiligheidsraad aan zijn laars.

Volgens de indianers kan een oplossing van het conflict enkel via overleg verkregen worden. Ze vragen aan de Vlaamse Regering:

- 1° zowel de raketaanvallen van bepaalde Palestijnse groeperingen op het zuiden van Israël als de grootschalige Israëlische militaire operatie in de Gazastrook met klem publiek te veroordelen;
- 2° er bij de Israëlische autoriteiten op aan te dringen:

- a) om de militaire operatie in Gaza, waarbij in de eerste plaats burgerslachtoffers vallen en die flagrant in strijd is met het internationale oorlogsrecht en het internationale humanitaire recht, onmiddellijk stop te zetten;

- b) om de bezetting van de Palestijnse gebieden op de Westelijke Jordaanoever en in Gaza stop te zetten, maar zolang die bezetting voortduurt minstens zijn verplichtingen volgens het internationaal recht na te komen en te zorgen voor het welzijn en de veiligheid van de bezette burgerbevolking;

3° er bij de federale overheid op aan te dringen dat België in de VN-Veiligheidsraad ernaar streeft:

- a) dat Israël alle in het verleden opgelegde VN-resoluties strikt naleeft;

- b) dat België steun verleent aan een resolutie die:

- 1) een veroordeling uitspreekt over het overdreven geweld en de schendingen van het oorlogsrecht en het humanitaire recht;

- 2) het Israëlische embargo tegen de bevolking van Gaza veroordeelt;

- 3) de algemene annexatie- en koloniatiepolitiek veroordeelt die ondanks de onderhandelingen met de Palestijnse Autoriteit blijft voortduren;

- 4) consequenties koppelt aan het niet-naleven van een dergelijke resolutie;

- 5) een formeel wapenembargo afkondigt dat zowel de invoer als de uitvoer naar Israël raakt;

4° initiatieven te nemen om het door Vlaanderen geratificeerde Associatieakkoord met Israël op te schorten op basis van de daarin opgenomen mensenrechtenclausule, zolang de Israëlische oorlogs- en bezettingpolitiek aanhoudt;

5° geen exportlicenties meer te verlenen voor de uitvoer en doorvoer van wapens, munitie, ander militair en voor ordehandhaving bruikbaar materieel aan Israël, ook niet als de eindgebruiker zich in een ander land bevindt.

2. Bespreking

2.1. Vergadering op dinsdag 27 mei 2008

De heer *Eloi Glorieux* constateert dat de hoorzittingen die deze commissie gewijd heeft aan het voorstel van resolutie in wezen geen nieuwe elementen hebben opgeleverd die twijfel zouden kunnen zaaien aangaande de noodzaak van het voorstel van resolutie. Wel integendeel, het voorstel van resolutie is meer dan ooit nodig. Als de hoorzittingen één ding hebben aangetoond, dan is het wel dat de humanitaire crisis als gevolg van de Israëlische blokkade van de Gazastrook steeds groter wordt. De paar vrachtwagens met hulpgoederen waar de Israëlische ambassadrice naar verwees, zullen zeker niet volstaan om het tij te doen keren. En zolang de daaruit resulterende spiraal van frustratie en geweld niet doorbroken wordt, zal er ook nooit een duurzame vrede kunnen zijn in het gebied. Het voorstel van resolutie blijft derhalve onverkort overeind.

In de eerste plaats wordt aan de Vlaamse Regering gevraagd om zowel aan de Palestijnse groeperingen als aan de Israëlische overheid te vragen om het geweld, 't is te zeggen hun respectieve militaire operaties in Gaza met onmiddellijke ingang te staken. De Israëlische overheid blijft, in tegenstelling tot wat ze beweert, immers nog steeds aan te merken als bezettende macht vis à vis de Gazastrook. En overeenkomstig het internationaal recht is de bezetter verantwoordelijk en verplicht om zorg te dragen voor het welzijn van de bevolking die hij bezet houdt. Daarom wordt er in het voorstel van resolutie op aangedrongen dat Israël zijn verplichtingen onder het internationaal recht zou nakomen en dus moet zorgen voor de veiligheid en het algemeen welzijn van de bezette burgerbevolking.

In derde instantie wordt gevraagd dat de Vlaamse Regering er bij de federale overheid zou op aandringen dat België in de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties – waar het net een zetel bekleedt als niet-permanent lid – de strikte naleving door Israël zou benaastigen van alle in het verleden door de Verenigde Naties opgelegde resoluties. Tevens moet België ook heel specifiek steun verlenen aan een nieuwe VN-resolutie ter zake.

De heer *Glorieux* komt dan tot het vierde punt van het voorstel van resolutie, aangaande hetwelke hij er op wijst dat de Groen!-fractie hierop zelf een amen-

dement heeft neergelegd (*Parl. St.* VI. Parl. 2007-08, nr. 1587/3). In tegenstelling tot wat oorspronkelijk in het voorstel van resolutie gevraagd werd, wordt hier niet meer aangedrongen op de opschorting van het Associatieverdrag met Israël, maar wordt er integendeel aangedrongen op een strikte naleving van dat akkoord. Dit amendement komt voort uit de eerste hoorzitting, waar enkele van de sprekers duidelijk maakten dat ze zo'n opschorting niet echt de meest opportune werkwijze vonden. Daarom voorziet het amendement in de schrapping van het oorspronkelijke punt vier, en de vervanging door een bepaling die inhoudt dat men de strikte naleving van het Associatieakkoord met Israël dient na te streven. In dat opzicht heeft de hoorzitting dus wel degelijk iets min of meer nieuws bijgebracht.

De spreker komt daarna tot het laatste punt van het voorstel van resolutie, dat zijns inziens eveneens ongewijzigd gehandhaafd kan worden. Zolang er geweld heerst in de regio, mogen er geen exportlicenties meer verleend worden aan Israël, noch voor de uitvoer, noch voor de doorvoer van wapens, munitie of voor militaire ordehandhaving dienstig materiaal. Dit overigens ook als de eindgebruiker zich in een ander land dan Israël bevindt.

Afsluitend benadrukt de heer *Eloi Glorieux* dat het voorliggende voorstel van resolutie niet over het hele Israëlisch-Palestijns conflict in zijn integraliteit handelt. Het concentreert zich op het geweld en vooral op de humanitaire catastrofe die plaats vindt in de Gazastrook, als gevolg van de Israëlische blokkade. Met deze resolutie kan het Vlaams Parlement een duidelijke uitspraak doen over een steeds verder escaleerende humanitaire crisis die een hele regio dreigt te destabiliseren. De heer *Glorieux* drukt dan ook de hoop uit dat de de andere fracties zich achter dit voorstel van resolutie zullen scharen, zeker ook na hetgeen ze hebben kunnen vernemen naar aanleiding van de twee hoorzittingen.

Met betrekking tot het zopas door de heer *Glorieux* toegelichte amendement, verklaart mevrouw *Anne Marie Hoebeke* zich toch iet of wat in snelheid genomen te voelen. Doordat ze er vooraf geen weet van had en er dus ook nog geen kennis heeft van kunnen nemen, bevindt ze zich qua vertolking van haar fractiestandpunt in een moeilijke positie. Bij haar intern overleg is de Open Vld-fractie immers uitgegaan van de initiële resolutietekst. Het punt dat nu geamendeerd wordt vormde daarin precies één van de elementen van kritiek. Of en, zo ja, in welke mate het

amendement tegemoet komt aan die kritiek, valt zo voor de hand weg echter moeilijk uit te maken. Het ware derhalve in elk geval opportuner geweest mocht men van tevoren hebben kunnen beschikken over het amendement.

Zoals gezegd, waren er echter wel meer punten van kritiek, waarvan er een aantal zelfs nog doorslaggegender waren dan de nu geamendeerde bepaling. Mevrouw Hoebeke denkt dan op de eerste plaats aan het vijfde punt, waarin gehandeld wordt over een unilateraal embargo tegen Israël inzake wapenleveringen. De spreekster verwijst dienaangaande naar de werkzaamheden van de subcommissie Wapenhandel en de rapporteringen die de Vlaamse Regering moet doen aan het Vlaams Parlement, hetzij de maandelijkse rapportering via de website, hetzij de zesmaandelijke rapportering en dies meer. Dienaangaande is de Open Vld-fractie de stellige overtuiging toegedaan dat het conflict een heel stuk complexer is dan men in het voorstel van resolutie wil laten uitschijnen. Ook een opschorting van het Associatieakkoord met Israël zag men om die reden niet zitten. Dat dit punt van kritiek nu bij wege van een amendement deels wordt afgezwakt, betekent overigens nog niet dat alle problemen nu zijn opgelost. Met betrekking tot het laatste punt van het voorstel van resolutie, blijft de Open Vld-fractie immers uitermate kritisch gestemd.

Om al die redenen had mevrouw Hoebeke dan ook graag gehad dat zij hierover kon terugkoppelen naar haar fractie, vooraleer hierover te moeten stemmen. Zij verzoekt de andere fracties dan ook op deze vraag te willen ingaan.

De commissievoorzitter wijst mevrouw Hoebeke erop dat het amendement, in procedureel opzicht, wel degelijk op een correcte manier werd ingediend. Amendementen kunnen immers ook steeds staande ter zitting worden ingediend. Het amendement in kwestie werd overigens deze voormiddag reeds ingediend en werd hier ook onmiddellijk verspreid. Het loutere feit dat er amendementen zijn, rechtvaardigt op zich dus geen vraag voor uitstel van de behandeling van een tekst. Overigens wil de commissievoorzitter ten aanzien van de indieners van het voorstel van resolutie ook volledig fair te zijn. Hij wil dan ook zeker niet de indruk wekken dat er hier vertragsmanoeuvres worden toegepast. Hij had dan ook graag gezien dat de zaak hic et nunc kon worden afgerond. Zoniet dreigt men te vervallen in totale besluiteloosheid waardoor deze kwestie eindeloos door zou gaan. Zijns inziens is het beter om de knoop door te

hakken en – na de langdurige behandeling die dit voorstel reeds achter de rug heeft – de zaak af te ronden. Even goed spreekt het voor zich dat, mocht de commissie een andere mening zijn toegedaan en toch voor uitstel gaan, de voorzitter ook deze beslissing ten volle zal respecteren. In die laatste hypothese is er echter niets dat belet dat men op een volgende vergadering opnieuw met amendementen zal komen.

Daarop inpikkend en zonder afbreuk te willen doen aan het recht om te allen tijde een amendement te kunnen indienen, verklaart de heer *Jan Roegiers* desondanks toch een zeker begrip te kunnen opbrengen voor het pleidooi van mevrouw Hoebeke voor uitstel. Ook de sp.a + VlaamsProgressieven hebben op hun fractievergadering immers het voorstel van resolutie besproken zoals het in zijn oorspronkelijke vorm voorlag. Men was daarbij tot de conclusie gekomen dat een onthouding de meest aangewezen handelswijze was in deze. Eén van de belangrijkste motieven daarvoor was net het punt dat nu door de indieners zelf geamendeerd wordt. Uit de hoorzittingen was immers gebleken dat hiervoor bij het werkveld maar weinig animo bestond. In het licht van deze nieuwe ontwikkeling had de heer Roegiers derhalve graag nog eens teruggekoppeld naar zijn fractie. Hij verzoekt dan ook om de eindstemming hierover uit te stellen tot een volgende bijeenkomst.

Om geen misverstanden te laten bestaan, vraagt *de commissievoorzitter* of de heer Roegiers wenst dat er nu helemaal geen bespreking plaats vindt, dan wel of hij de zaak wel wil bespreken maar enkel de stemming wenst uit te stellen.

De heer *Jan Roegiers* antwoordt daarop dat er, voor wat hem betreft, wel reeds een bespreking kan zijn, maar dat het hem aangewezen voorkomt om de bespreking toch nog niet af te sluiten, laat staan over te gaan tot de stemming. Naar aanleiding van de bespreking binnen de fracties kunnen er immers zeer wel nog nieuwe opmerkingen geformuleerd worden, die dan ook in deze commissie geventileerd moeten kunnen worden. Hij benadrukt daarbij dat het zeker niet zijn bedoeling is om dit voorstel naar de Griekse kalenden te verwijzen. Voor wat hem betreft mag het al zeer snel opnieuw aan de agenda van deze commissie gezet worden. Maar daarvoor is dus wel vereist dat de bespreking hier vandaag nog niet afgesloten wordt.

De commissievoorzitter concludeert, na hierin uitdrukkelijk de heer Eloi Glorieux – als vertegen-

woordiger van de indieners – gekend te hebben, dat er binnen de commissie een consensus bestaat om de bespreking vandaag wel aan te vatten, maar deze vooralsnog niet af te sluiten. Op een eerstvolgende bijeenkomst van de commissie zal dit punt dan opnieuw geagendeerd worden, kwestie van nog eventuele afrondende bemerkingen te kunnen formuleren, eventueel hierover bijkomende amendementen in te dienen en er daarna over te stemmen.

Na dit procedurele intermezzo vervolgt de heer *Jan Roegiers* zijn tussenkomst over de eigenlijke inhoud van het voorstel van resolutie. Hij verklaart de overtuiging te zijn toegedaan dat dit Vlaams Parlement er goed aan gedaan heeft zich de moeite en de tijd te getroosten om zich in te werken in het conflict in en om de Gazastrook. Hoewel het voorstel van resolutie specifiek betrekking heeft op het lot van de burgerbevolking in Gaza, hebben de besprekingen onvermijdelijk ook ten dele betrekking gehad op het hele Israëlisch-Palestijns conflict. Dat dit parlement daar zeer evenwichtige hoorzittingen aan gewijd heeft, is insgelijks een positief gegeven. De nodige inspanningen werden geleverd om alle kanten van het verhaal te belichten. Zowel de Israëlische ambassadeur als de zaakgelastigde van de Palestijnse Autoriteit hebben hier de kans gekregen om hun verhaal te doen. Daarnaast hebben we ook een aantal mensen kunnen spreken die de situatie op het terrein hebben meegeemaakt.

Zelf is de heer Roegiers ook reeds twee keer in de gelegenheid geweest om een bezoek te brengen aan Gaza, de laatste keer nog maar in december 2007. Hij wijst er daarbij op dat enkel personen die grondig zijn doorgelicht door de Verenigde Naties in dat gebied binnen raken op grond van een tussen Israël en de VN gesloten akkoord. Zelfs dan is men er echter nog niet zeker van dat men toegang zal krijgen, zoals federaal Kamerlid Wouter De Vriendt tot zijn scha mocht ondervinden. Israël behoudt zich met andere woorden een discretionair recht voor om al dan niet toegang te verlenen tot Gaza.

Hoe dan ook hebben de personen die wel toegang kregen, waaronder overigens ook de heer *Johan Verstreken*, de visu kunnen constateren dat de situatie daar langzaamaan onhoudbaar wordt. Het spreekt daarbij voor zich dat niemand in deze commissie de ‘bombardementjes’ van Palestijnse kant op Israël wil goedpraten, maar het geweld dat Israël uitoefent tegen Gaza staat compleet niet in proportie daarmee. Wat de Palestijnse gewapende groepen daar

doen staat in geen enkele verhouding tot de Israëlische blokkade. Een stelling die overigens ook door de heer *Louis Michel*, Europees commissaris voor Ontwikkeling en Humanitaire Hulp, wordt aangehangen. In die zin valt er dus wel degelijk iets te zeggen voor het voorstel van resolutie.

Anderzijds wil de heer *Jan Roegiers* ook niet verhehlen dat zijn fractie het met een aantal aspecten van het voorstel niet eens was. Zo is onder andere heel nadrukkelijk uit de hoorzitting naar voor gekomen dat het ook wenselijk ware mocht men in het voorstel opnemen dat onderzocht diende te worden hoe de Vlaamse Regering en zo mogelijk ook het Vlaams Parlement op directe wijze met de Palestijnse autoriteiten en het Palestijnse volk kunnen samenwerken. Ook het bieden van hulp hoort ondubbelzinnig thuis in dit voorstel van resolutie. Hoe dan ook, behoudt de heer *Jan Roegiers* zich het recht voor om na ruggespraak met zijn fractie, een definitief standpunt aangaande dit voorstel van resolutie naar voor te brengen.

De heer *Johan Verstreken* bevestigt dat het bezoek aan Gaza een beklievende ervaring was, die hem heeft toegelaten om tijdens de twee hoorzittingen een aantal concrete punten aan te kaarten met respectievelijk de vertegenwoordigster van de Palestijnse Autoriteit en met de Israëlische ambassadrice. Hij betreurt overigens dat de Israëlische ambassade, op een lijstje met personen die wel toestemming hebben gekregen voor medische behandeling buiten de Gazastrook na, nog steeds het tijdens de hoorzitting beloofde overzicht van humanitaire hulpgoederen die binnen mochten in de Gazastrook niet heeft overgemaakt aan de commissieleden. Mogelijks kan hieromtrent nog eens navraag gedaan worden bij de Israëlische ambassade. Het overmaken van een dergelijke lijst zou minstens getuigen van een toenemende openheid aan Israëlische kant.

De heer *Verstreken* bevestigt verder, voor zover zulks nodig mocht zijn, dat zijn fractie ten volle voor vrede is en tegen elke vorm van geweld. Dat er onschuldige slachtoffers vallen kan absoluut niet, ongeacht de kant waartoe die slachtoffers behoren. Anderzijds valt niet te ontkennen dat het voorstel van resolutie zelf behoorlijk eenzijdig gefocust is. De facto wordt hier enkel de Palestijnse kaart getrokken, daar waar beide kanten in wezen hun gelijk en ongelijk hebben. Daarenboven wekt hetgeen hier wordt gezegd over wapenleveranties de volkomen onterechte indruk dat de politieke meerderheid in dit Vlaams Parle-

ment zo'n beetje fungeert als loutere loopjongens van Israël. Iets wat manifest niet het geval is. Alleen al daarom kan de CD&V-fractie dit voorstel niet goedkeuren.

In de oorspronkelijke tekst van het voorstel van resolutie was ook sprake van het opschorten van het Associatieakkoord met Israël op basis van de daarin vervatte clausule over de mensenrechten en dit zolang de Israëlische oorlogs- en bezettingspolitiek aanhoudt. Dit wordt nu gelukkig wel wat afgezwakt door het hoger genoemde amendement vanwege de resolutie-indieners, waarin in plaats van de opschorting de strikte naleving van het Associatieakkoord wordt bepleit. Zulks is minder onaanvaardbaar dan de initiële optie, maar blijft desalniettemin twijfelachtig. Uit de eerste hoorzitting is namelijk ondubbelzinnig gebleken – zowel luidens mevrouw Herremans van Pax Christi-Vlaanderen en Broederlijk Delen als luidens prof. Rik Coolsaet – dat deze resolutie, hoe ze ook ge(her)formuleerd wordt, geen zoden aan de dijk zal zetten. Een en ander zorgt immers in geen enkel opzicht voor zelfs maar een begin van concrete oplossing.

De heer Johan Verstreken benadrukt, voor zover zulks nog nodig mocht zijn, dat hij rotsvast overtuigd is van de goede bedoelingen van de indieners, en van de heer Glorieux in het bijzonder. Daarnaast spreekt het voor zich dat we alles moeten doen wat binnen onze macht ligt om het streven naar vrede in het Midden-Oosten te bevorderen. Dienaangaande verwijst de heer Verstreken naar de kritische vragen die hij heeft gesteld aan de Israëlische ambassadrice over het ontwrichtende effect van de muur, over het dubieuze tracé van de muur én over het feit of de muur al dan niet bedoeld is om ten eeuwigden dage te blijven staan. Haar antwoord was duidelijk: de muur is niet bedoeld voor de eeuwigheid, het is een tijdelijke oplossing die, ook qua tracé, alles te maken heeft met veiligheid.

Hoe dan ook is het sowieso – qua sensibilisering, publieksaandacht en politieke druk – een goede zaak dat er over dit onderwerp twee hoorzittingen zijn doorgegaan in dit parlement. Men weet nu dat er hier over die kwestie gedebatteerd wordt, dat de zaak hier aan de agenda staat. De problematiek is immers bijzonder belangrijk. Als de zaken verder fout evolueren wordt de situatie daar onhoudbaar en stevenen we af op een regelrechte humanitaire catastrofe. Anderzijds valt ook niet te ontkennen dat de muur de veiligheidssituatie in Israël aanzienlijk verbeterd

heeft. De heer Verstreken wijst er daarbij op dat hij twee keer in Israël is geweest. De eerste keer was tien jaar geleden, de tweede keer in december 2007. Het verschil qua veiligheidssituatie was opmerkelijk. In Jeruzalem en elders in Israël voelt men zich duidelijk veel veiliger. De psychose die tien jaar geleden nog heerste inzake zelfmoordaanslagen op straat en in bussen, was nu bijna geheel verdwenen. Men voelt zich effectief stukken veiliger op straat. Het grootste risico is tegenwoordig de aanwezigheid van 'pickpockets'. Een gevaar dat men ook op andere toeristische locaties in de wereld kan aantreffen. Globaal gezien heeft de muur dus wel degelijk gezorgd voor meer veiligheid in Israël.

Afrondend concludeert de heer Johan Verstreken dat de CD&V-fractie het voorstel van resolutie in zijn globaliteit niet kan goedkeuren, ook niet na de voorgestelde amendering. Na het verregaand nuanceren van het gebruik van dit laatste instrument, blijft er immers maar één hard kernpunt over in de resolutie: de bepaling inzake het wapenembargo tegen Israël. Zulks gaat dan echter over de materie wapenhandel, waardoor een en ander veeleer thuishoort in de subcommissie Wapenhandel.

Daarop inpikkend laat de heer *Eloi Glorieux* opmerken dat die laatste suggestie hem, in het licht van de ter zake bestaande precedentes, tamelijk futiel lijkt. Een tweetal jaar geleden is er immers reeds een soortgelijk voorstel van resolutie geweest over het niet meer verlenen van exportlicenties voor wapenleveranties aan Israël. Het lot dat dat voorstel van resolutie beschoren was, is minstens bizar te noemen. Na unaniem te zijn goedgekeurd in de subcommissie Wapenhandel is het voorstel van resolutie in de moedercommissie, de commissie voor Economie, weggestemd. Dit laatste na tussenkomst vanwege de Israëlische ambassade. Nu voorstellen om dit voorstel van resolutie naar diezelfde subcommissie Wapenhandel over te hevelen komt dan ook iet of wat eigenaardig over.

Namens de Vlaams Belangfractie deelt de heer *Karim Van Overmeire* mee dat ook zijn fractie dit voorstel van resolutie niet zal goedkeuren, zelfs niet ingeval het eveneens voorliggende amendement het zou halen. Ten gronde deelt hij immers de mening van de heer Verstreken, waar deze constateerde dat het voorstel van resolutie absoluut niet evenwichtig genoeg is. Het feit dat men louter op Gaza focust heeft daar ongetwijfeld toe bijgedragen. Men kan immers geen kunstmatige opdeling aanbrenge in een zo complex

en ingewikkeld gegeven als het Israëliisch-Palestijns probleem, dat op zijn beurt in wezen alleen te begrijpen valt als men zicht behoudt op het geheel van het Midden-Oosten.

Het gaat dan ook niet op om daar één enkel punt (de specifieke situatie in Gaza) uit te lichten en daarvoor specifieke maatregelen voor te stellen. Men moet immers geen visionair zijn om in te zien dat dergelijke maatregelen niet zullen werken of zelfs contra-productief zullen blijken te zijn binnen het bredere geheel van het Israëliisch-Palestijns conflict.

De vraag dringt zich dan natuurlijk op waar de oplossing voor het Israëliisch-Palestijns conflict dan wel mag liggen. Welk pad kan men daar bewandelen? Grofweg gesteld komt het de heer Van Overmeire voor dat er, schematisch gezien, vier grote mogelijkheden zijn. Ofwel drijf je alle joden/Israëli's de zee in, zoals de slogan van de Palestijnse beweging in de beginjaren luidde. Ofwel verdrijf je alle Palestijnen. Ofwel heb je een binationale staat. Ofwel heb je een tweestatenoplossing. Zowel de Europese Unie, als de Verenigde Staten, als Israël, als een deel van de Palestijnen lijken in de richting van de tweestatenoplossing te evolueren. Het komt de heer Van Overmeire dan ook voor dat die oplossing, tenminste op dit tijdstip, de enige is die min of meer voor de hand ligt. Probleem daarmee is echter wel dat net diegenen die op dit ogenblik de controle hebben over de Gazastrook, met name Hamas, een dergelijke tweestatenoplossing volledig afwijzen. In essentie kiest Hamas immers nog steeds voor het eerste scenario, waarin Israël uiteindelijk moet verdwijnen. Dat vormt nog altijd de basis van hun programma. Het maximum dat ze willen 'toegeven' is een tienjarig bestand met Israël. Daarna ziet men dan wel weer. Het hoeft geen betoog dat er in Israël weinig enthousiasme bestaat over deze piste.

Het komt de heer Van Overmeire dan ook essentieel voor dat er werk zou gemaakt worden van de tweestatenoplossing. Die oplossing moet ook effectief vorm krijgen, vooraleer men zelfs maar kan beginnen denken aan het oplossen van de problemen in Gaza. In dat opzicht waren de hoorzittingen een beetje dubbelzinnig. Prima facie zou men kunnen zeggen, zoals ook de heer Glorieux reeds liet opmerken, dat ze weinig nieuws hebben opgeleverd qua harde informatie. Maar anderzijds hebben ze – bijna subliminaal – toch wel zekere nieuwe indrukken nagelaten. Zo heeft de spreker de stellige indruk dat Israël veel minder greep op de situatie heeft dan men doorgaans pleegt te

denken. Het heeft de zaken alleszins minder ferm in handen dan uit het voorstel van resolutie naar voor komt. Het is duidelijk niet zo dat Israël als enige daar beslist wat er al dan niet gebeurt. Het lijkt er integendeel sterk op dat Israël heel erg improviseert. Op een Palestijnse actie volgt een Israëliische reactie. Veel langetermijnstrategie moet men daar niet achter zoeken. Als Israël al een strategie op de lange termijn heeft, dan houdt het die drommels goed verborgen. Het vermoeden rijst dan ook dat ze eigenlijk gewoon achter de gebeurtenissen aan hollen.

Een ander belangrijk gegeven om tot een werkbare oplossing te komen, is dat men natuurlijk wel een gesprekspartner moet hebben. Maar ook daar wringt het schoentje, aangezien er heel duidelijk is gebleken dat men aan Palestijnse kant geen gesprekspartner meer heeft. In zoverre men zulks nog niet wist, is dat toch ook voldoende duidelijk uit de hoorzittingen naar voor gekomen. Er is wel een Palestijnse Autoriteit, maar die heeft in Gaza niet de minste zeg meer. In de Gazastrook is in theorie Hamas aan de macht, maar die zeggen zelf dat er daar ook reeds allerlei groepen actief zijn waarop ze geen of nauwelijks vat hebben. De conclusie ligt dan ook voor de hand: zolang er geen valabele gesprekspartner is, is iedere onderhandelde oplossing louter illusoir.

Een derde element dat men niet uit het oog mag verliezen, is de bredere context van het Midden-Oosten. Wanneer men over Gaza spreekt, betekent dit in concreto dat men de rol van Iran en Syrië – die een aantal Palestijnse groeperingen de facto controleren – in dit hele gebeuren niet uit het oog mag verliezen. En die landen hebben een heel eigen agenda, waarin ze de Palestijnen gewoon als pionnen gebruiken (net zoals ze in Libanon gebruik maken van Hezbollah). Dit betekent dat zelfs als Israël minder streng zou gaan optreden in Gaza (door zijn blokkade te versoepelen) dit waarschijnlijk nauwelijks iets zou veranderen qua geweld vanwege Palestijnse groeperingen. Mocht Israël zich soepeler opstellen, dan nog verandert dit niets aan de agenda van Teheran en Damascus. Het tegendeel zou misschien waar zijn. Het is een pure illusie om te denken dat die twee landen een matigende invloed zouden willen uitoefenen. Ze hebben er integendeel alle belang bij om de druk op Israël continu hoog te houden.

Een laatste zaak die de heer Karim Van Overmeire onthouden heeft uit de hoorzitting, en die hem niet weinig heeft verbaasd, is dat de Palestijnse Autoriteit er op de Westelijke Jordaanoever blijkbaar helemaal

niet in slaagt om zelfs maar een begin van aantrekkelijk alternatief uit te bouwen voor hetgeen Hamas in Gaza doet. De facto zijn er dientengevolge nu eigenlijk twee embryonale Palestijnse entiteiten: enerzijds het door Hamas gecontroleerde Gaza en anderzijds de door de Palestijnse Autoriteit gecontroleerde Westelijke Jordaanoever. Wat daarnaast al bijna even verbazingwekkend is, is het feit dat Israël ook niet echt moeite doet om de Palestijnse Autoriteit minstens een duwtje in de rug te geven. De Israëlische ambassadrice was, desgevraagd, behoorlijk duidelijk. Ze verklaarde dat de Palestijnse Autoriteit voor zichzelf moest instaan. Iedere Israëlische steun voor die Palestijnse Autoriteit zou ze, in de ogen van vele Palestijnen, immers totaal ongeloofwaardig maken. Met andere woorden: de zorg voor de Palestijnen is een zaak van de Palestijnen zelf. Hoe het ook zij, zolang er geen – politiek en bestuurlijk – alternatief voorhanden is voor de Palestijnen van de Gazastrook, blijft de situatie natuurlijk bijzonder moeilijk.

Verder is dé hamvraag natuurlijk ook, wat je aan een en ander kunt doen vanuit Vlaanderen, vanuit het Vlaams Parlement. Wanneer we realistisch zijn moeten we toegeven dat we met de nu voorliggende resolutie niets positiefs kunnen bereiken en zelfs eigenlijk enkel ergernis kunnen wekken. Mocht Vlaanderen iets kunnen doen dat de wenselijk geachte tweestatenoplossing naderbij brengt, dan zou de situatie misschien anders liggen. Maar ook daarin moeten we realistisch blijven. Als die tweestatenoplossing er komt, dan zal die zeker niet in dit Vlaams Parlement worden uitgewerkt. Het voorliggende onevenwichtige voorstel van resolutie stemmen, zou al helemaal een verkeerd signaal zijn. Hoe men het immers ook draait of keert, het voorstel van resolutie is in bijna alle opzichten bijzonder selectief en kiest wel degelijk partij voor één van de betrokken groepen. Zulks nu stemmen zou ons discrediteren in de ogen van de andere betrokken partijen en zou op het terrein geen het minste effect hebben. De conclusie ligt dan ook voor de hand. In dit stadium van het Israëlisch-Palestijns conflict onthoudt het Vlaams Parlement zich best van ieder initiatief. Mocht de situatie op het terrein ten goede beginnen keren, dan is er misschien een kleine mogelijkheid om, vanuit een positie van volledige neutraliteit, een constructief initiatief te nemen. Maar zoals de zaken er nu voor staan, zou het Vlaams Parlement zich beter ver weg houden van iedere resolutie over dit thema.

In zijn repliek verklaart de heer *Eloi Glorieux* dat de meeste aangebrachte tegenargumenten, zijns inziens, vooral voortkomen uit ideologische meningsverschil-

len. En over ideologische standpunten valt in wezen niet rationeel te discussiëren. Men is het gewoon met een bepaalde stelling eens of niet.

Andere tegenargumenten, zoals de veronderstelde laattijdigheid van het amendement op het vierde punt van het voorstel van resolutie, komen de heer Glorieux dan weer voor als zijnde van eerder vormelijke aard. In dat opzicht zijn het dan ook tamelijk zwakke tegenargumenten. Als men bijvoorbeeld stelt sympathie te hebben voor dit voorstel van resolutie, zoals onder andere de heer Roegiers gezegd heeft, maar het niet onmiddellijk te kunnen goedkeuren omdat er misschien nog lacunes in zitten, dan staat het iedereen vanzelfsprekend vrij om bij wege van amendementen verdere aanvullingen te doen.

Ook het argument, van onder andere de heer Johan Verstreken, dat deze resolutie een oplossing voor het bestaande conflict niet naderbij zal brengen, snijdt volgens de heer Glorieux niet echt hout. Vanzelfsprekend zal een resolutie van dit Vlaams Parlement nooit echt veel invloed hebben op de grote wereldproblemen, daar moet men zich inderdaad geen illusies over maken. Maar dit mag ons toch niet beletten om ons minstens uit te spreken over dergelijke problematieken. Wat wat is anders het nut van resoluties in deze commissie? Hoe dan ook blijft de spreker de overtuiging toegedaan dat de werkzaamheden van deze commissie en van het Vlaams Parlement wel degelijk – weze het indirect en op termijn – verdienstelijk zijn, in de zin dat ze duidelijk aantonen dat we met deze kwesties bezig zijn, dat erover wordt nagedacht. Dat deze kwestie in Vlaanderen wel degelijk leeft, werd trouwens ook duidelijk aangetoond door de omvangrijke delegatie van het Vlaamse middenveld – gaande van vertegenwoordigers van het ACV tot verschillende grote niet-gouvernementele organisaties (ngo's) in Vlaanderen – die net voor de jaarwisseling het gebied bezocht heeft. Zonder zelfs maar in het minst de pretentie te hebben dat we met dit voorstel van resolutie de zaak zullen oplossen, geeft deze resolutie aan het middenveld wel een signaal dat ook de Vlaamse wetgever zich hiervoor interesseert. Alleen dat al, maakt de zaak waardevol.

Verder klopt het inderdaad dat het voorstel van resolutie specifiek beperkt is tot de situatie in Gaza. Dit omwille van het onweerlegbare feit dat de humanitaire crisis precies daar het meest acuut is. Overigens hebben de indieners zich bewust onthouden van een tekst die het hele Israëlisch-Palestijns conflict zou vatten. Een dergelijke voorstel van resolutie ware immers pas echt onrealistisch. De heer Glorieux benadrukt

daarbij dat dit voorstel van resolutie vanzelfsprekend in geen enkel opzicht geïnterpreteerd mag worden als steun aan Hamas, of aan wie dan ook. De bekommernis van de indieners gaat enkel en alleen uit naar de getroffen burgerbevolking, die op dit ogenblik het slachtoffer is van een regelrechte humanitaire crisis ten gevolge van de Israëliëse blokkade van het gebied. Alleen al om humanitaire redenen, komt het de heer Glorieux voor dat we de morele plicht hebben om aan Israël duidelijk te maken dat dit soort van economische oorlogsvoering tegen een burgerbevolking absoluut niet kan. Want het is wel degelijk de hele bevolking, en niet enkel de gewapende groepen in Gaza, die geterroriseerd wordt. Het gaat ook niet op om – zoals Israël doet – enerzijds de ganse Palestijnse infrastructuur systematisch te vernielen, de werking van de administratie onmogelijk te maken en zelfs de politiekantoren te vernietigen en dan anderzijds te poneren dat de Palestijnen niet eens in staat zijn om recht en orde in hun eigen gebieden te handhaven. Dat is meteen ook de reden waarom het voorstel van resolutie, op één punt na, inderdaad heel duidelijk aan de Israëliëse overheid gericht is. Die heeft immers de sleutel in handen voor het oplossen van de huidige humanitaire crisis in Gaza.

Afrondend herhaalt de heer Glorieux dat hij met dit voorstel van resolutie geenszins de pretentie heeft om het hele Palestijns-Israëliësch conflict, zoals zich dat de afgelopen zestig jaar heeft ontwikkeld, te willen oplossen. Verre van zelfs. Maar op zijn minst kan er via dit voorstel van resolutie over de situatie van de burgers in Gaza enige druk worden uitgeoefend op Israël om effectief een einde te maken aan de in Gaza heersende humanitaire crisis. Dat is de enige betrachting van dit voorstel van resolutie. Mee daarom drukt de spreker de hoop uit dat er tegen een volgende commissiebijeenkomst door de meerderheidsfracties amendementen zullen worden ingediend, die hen moeten toelaten om dit voorstel van resolutie toch nog te steunen.

In antwoord op de bedenking van de heer Glorieux laat de heer *Johan Verstreken* opmerken dat hij diens gedrevenheid voor het benaastigen van het goede doel en ten behoeve van de mensenrechten absoluut respecteert. Ook hij is overigens een groot voorstander van de mensenrechten. Maar in tegenstelling tot de heer Glorieux gelooft hij niet dat de sleutel in één kamp ligt. De beide kanten dragen verantwoordelijkheid in dit conflict. Israël kan dit op zijn eentje dan ook niet oplossen. Binnen Gaza is Hamas de facto aan de macht, maar naast Hamas beginnen ook allerlei andere groeperingen op te duiken. De situatie

is er ronduit chaotisch aan het worden. Op de Westelijke Jordaanoever lijkt de Palestijnse Autoriteit er dan weer niet in te slagen een min of meer degelijk bestuur uit te bouwen. In zo'n constellatie kan Israël dan ook niet als enige verantwoordelijk gesteld worden.

In dit licht is het echter wel positief dat er, zoals de Israëliëse ambassadrice hier heeft gezegd, in alle stilte wel degelijk nog politiek overleg plaats vindt. Die stille diplomatie is veruit de te verkiezen weg.

Daarnaast vormt ook het bieden van humanitaire hulp en assistentie een belangrijk gegeven. Het gaat hier immers over onschuldige mensen die nood hebben aan voedsel, brandstof en medicijnen. Die concrete nood moet op de één of andere manier gelenigd kunnen worden. Zulks is volstrekt legitiem. Eventuele hulp uit Vlaanderen zal de facto misschien maar een druppel op een hete plaat zijn, maar toch moeten we daarvoor gaan. Dienaangaande spreekt de heer Verstreken dan ook zijn tevredenheid uit over de bereidheid van dit parlement en van minister Bourgeois om daarvoor jaarlijks toch wel wat budget uit te trekken. Iedere, zelfs kleine, bijdrage maakt immers wel degelijk een verschil.

Afsluitend bevestigt *de commissievoorzitter*, de heer Karim Van Overmeire, nogmaals de afspraak om verder te debatteren over dit voorstel van resolutie op de eerstvolgende bijeenkomst van de commissie, die zal doorgaan op dinsdag 10 juni 2008.

2.2. Vergadering op dinsdag 10 juni 2008

De heer *Jan Loones* verwijst voor zijn standpunt naar zijn vroegere tussenkomsten over deze materie en de vragen tijdens de hoorzitting. De NV-A-fractie staat achter dit voorstel van resolutie, maar kan haar houding niet duidelijk maken via de stemming. Het voorstel klaagt terecht de pijnlijke en onmenselijke discriminatie aan van het Palestijnse volk en van de Arabische Israëliërs. Individueel terrorisme wordt beantwoord met staatsterrorismen. Het verslag van de hoorzitting gaat terug op de persoonlijke belevenissen. Ook de heer Loones is tweemaal in Gaza geweest. Het spijt het lid dat hij het voorstel niet mee heeft kunnen tekenen.

Amendementen

De heren Jan Roegiers en Flor Koninckx dienen een amendement in dat ertoe strekt in het derde streepje,

3°, b), 5), te schrappen (1587/4, amendement nr. 2). Het is belangrijk dat een VN-resolutie een zo groot mogelijke steun krijgt, zegt de heer *Jan Roegiers*. Een formeel wapenembargo in die resolutie opnemen zou verschillende landen een reden geven om af te haken. Om de kans op goedkeuring in het algemeen te vergroten en de federale regering in het bijzonder in staat te stellen een dergelijke resolutie goed te keuren, vragen de indieners van het amendement om deze bepaling te schrappen.

De heer *Eloi Glorieux* benadrukt dat Groen! dit vanzelfsprekend een belangrijk punt vindt. Als het echter een alibi zou zijn voor de commissieleden om het voorstel niet goed te keuren, dan kan het lid vrede nemen met de amendering.

De heer *Eloi Glorieux* heeft een amendement (1587/3, amendement nr. 1) ingediend dat ertoe strekt in het derde streepje, 4° te vervangen. Hij verwijst naar de toelichting bij dit amendement op 27 mei 2008. Met dit amendement is het de bedoeling niet langer de opschorting te vragen van het Associatieverdrag, maar integendeel de strikte naleving ervan.

Verder is er een amendement van de heren *Jan Roegiers* en *Flor Koninckx* dat ertoe strekt in het derde streepje, 5° te vervangen door wat volgt:

“5° de grootste omzichtigheid aan de dag te leggen bij het behandelen van exportlicenties voor uitvoer en doorvoer van wapens, munitie en ander militair en voor ordehandhaving bruikbaar materieel naar Israël.” (amendement nr. 3).

In het oorspronkelijke voorstel van resolutie wordt formeel een wapenembargo gevraagd. De heer *Jan Roegiers* meent dat men zich best allieert op mogelijke embargo's die op Europees niveau of op het niveau van de VN uitgesproken worden. Vandaar dat het amendement terugkomt op hetgeen vroeger reeds werd goedgekeurd in het Vlaams Parlement, namelijk om bij de behandeling van exportlicenties de grootste omzichtigheid aan de dag te leggen. Dat ligt in de lijn die Vlaanderen aanhoudt. Spreker verwijst naar de uitgebreide discussies in de subcommissie Wapenhandel, waar vragen worden gesteld over de

wapenleveringen naar Israël. Van de minister wordt daar verwacht dat zij daarvoor grondige argumentatie aanbrengt. Op één incident na vorig jaar, houdt Vlaanderen het bij licenties voor leveringen aan Israël bestemd voor wederuitvoer naar landen als Zweden, Canada enzovoort. De indieners van het amendement vragen dat de gestrengheid die nu al aan de dag wordt gelegd verdergezet wordt bij licenties aan Israël.

De heer *Eloi Glorieux* neemt hier dezelfde houding aan als bij het vorige amendement van dezelfde indieners. Natuurlijk vindt Groen! het belangrijk om geen exportlicenties meer te verlenen, maar als dit punt een alibi zou zijn voor de commissieleden om het voorstel van resolutie niet goed te keuren, dan kan hij zich vinden in de amendering. De ‘grootste omzichtigheid’ van de minister is echter geen garantie voor effectieve voorzichtige benadering, zeker als men ziet hoe de minister in het verleden een vrije interpretatie gegeven heeft aan de Europese gedragscode. Voorts wijst het lid erop dat vijf tot tien procent van de wapenexport door Israël naar dubieuze landen gaat. Israël heeft die export nodig om de eigen wapenindustrie in stand te houden en om in de eigen bewapening te voorzien.

De heren *Jan Roegiers* en *Flor Koninckx* dienen een amendement in dat aan het derde streepje een 6° en 7° wil toevoegen (amendement nr. 4) die luiden als volgt:

“6° initiatieven te nemen om de relaties tussen Vlaanderen de Palestijnse autoriteit te upgraden;

7° na te gaan of en in welke mate Vlaanderen met de Palestijnse gebieden kan samenwerken op vlak van onderwijs, cultuur, toerisme enzovoort.”.

De heer *Jan Roegiers* verduidelijkt dat dit amendement ingegeven is door opmerkingen tijdens de hoorzitting naar aanleiding van het mogelijk opschorten van het Associatieverdrag. De heer *Glorieux* heeft daarop reeds ingespeeld met zijn amendement.

De heer *Eloi Glorieux* is het volledig eens met de toevoeging door dit amendement. Het is een verrijking van het voorstel.

3. Stemming

Amendement nr. 2 wordt met 9 stemmen tegen 2 verworpen.

De amendementen nrs. 1 tot 4 worden met 11 stemmen tegen 2 verworpen.

Het voorstel van resolutie wordt met dezelfde stemuitslag verworpen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Jan ROEGIERS

Karim VAN OVERMEIRE
